

Sygn. akt I Ca 3/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSR del. Ewelina Puchalska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2016 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w W.

przeciwko Gminie W., A. S. i K. S. (1)

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

na skutek apelacji pozwanych A. S. i K. S. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu

z dnia 20 października 2015 roku, sygnatura akt I C 798/14

1. oddała apelację;

2. zasądza od A. S. i K. S. (1) solidarnie na rzecz Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w W. 150 (sto pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I Ca 3/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 października 2015 r. Sąd Rejonowy w Wieluniu uzgodnił treść ksiąg wieczystych w następujący sposób: „ 1 uzgadnia treść księgi wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wieluniu V Wydział Ksiąg Wieczystych dla nieruchomości położonej w W., oznaczonej numerem działki (...) z rzeczywistym stanem prawnym, w ten sposób, że nakazuje w dziale I Sp w/w księgi wieczystej wpisać prawo dla kaźdoczesnego właściciela do nieodpłatnej służebności gruntowej polegającej na prawie przejazdu i przechodu przez nieruchomość - działkę gruntu oznaczoną numerem (...) objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy Wieluniu V Wydział Ksiąg Wieczystych – stanowiącą drogę dojazdową dla przedmiotowej nieruchomości od strony ulicy (...);

2 uzgadnia treść księgi wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Wieluniu V Wydział Ksiąg Wieczystych dla nieruchomości położonej w W., oznaczonej numerem działki (...) z rzeczywistym stanem prawnym, w ten sposób, że nakazuje w dziale III w/w księgi wpisać ograniczenie polegające na tym, iż kaźdoczesny właściciel działki nr (...)

objętej w/w księga wieczystą zobowiązany jest do nieodpłatnej służebności gruntowej polegającej na zapewnieniu prawa przejazdu i przechodu przez nią dla każdorazowego właściciela nieruchomości działki gruntu oznaczonej numerem (...) objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Wieluniu V Wydział Ksiąg Wieczystych. Ponadto zasądził solidarnie od pozwanych Gminy W., A. S., K. S. (1) na rzecz powoda Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 417,00 (czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych, w tym kwotę 317,00 zł (trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego”.

Orzeczenie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia i wnioski.

W księdze wieczystej nr (...) w dniu 15 czerwca 1993 roku w dziale I wpisano działkę nr (...) o obszarze 2,0487 ha położoną w W. przy ul. (...). W dziale II wpisano Gminę W. jako właściciela przedmiotowej nieruchomości. Na podstawie umowy użytkowania wieczystego i przeniesienia własności z dnia 28 czerwca 1993 roku w/w nieruchomość została oddana w użytkowanie wieczyste Spółdzielni Handlowo – Produkccyjnej Hurt- (...) w W..

W wyniku dokonanego w 1994 roku podziału działki oznaczonej nr (...) o powierzchni 2,0487 ha na trzy mniejsze działki (nr (...)). Przedmiotowy podział zaewidencjonowany został na mapie podziałowej w Ośrodku (...) i Kartograficznej w W. w dniu 14 lipca 1994 roku. Wówczas to zaznaczono, iż dojazdy do działek oznaczonych numerami (...) odbywać się będą przez działkę nr (...)

o powierzchni 1,3534 ha. W dniu 5 listopada 1994 roku na podstawie umowy sporządzonej przed notariuszem D. K., Spółdzielnia Handlowo - Produkccyjna Hurt – (...)

w W. sprzedała prawo do użytkowania wieczystego działki nr (...) wraz ze znajdującymi się a terenie działki stanowiącymi odrębną własność magazynem na rzecz B. G. (1) i M. K. na prawach współwłasności łącznej prowadzących wówczas spółkę cywilną pod nazwa Przedsiębiorstwo (...) w W.. W § 7 przedmiotowego aktu notarialnego zawarto oświadczenie użytkowników wieczystych działki nr (...) w przedmiocie ustanowienia na rzecz każdorazowego właściciela działki nr (...) nieodpłatnej służebności gruntowej polegającej na prawie korzystania z dróg dojazdowych znajdujących się działce nr (...) od strony ul. (...). Dla działki oznaczonej nr (...) położonej w W. o powierzchni 0,6331 ha została założona księga wieczysta nr (...). W dziale I SP księgi wieczystej nr (...) zostało ujawnione uprawnienie z w/w służebności. W dziale III księgi wieczystej nr (...) wpisano ograniczenie z w/w służebności gruntowej.

W dniu 7 września 1995 roku wspólnicy spółki cywilnej - (...) i B. G. (1) przenieśli na rzecz Przedsiębiorstwa (...) z o.o w W. prawo użytkowania wieczystego działki nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...).

W dniu 7 października 2002 roku Przedsiębiorstwo (...) z o.o w W. sprzedało na rzecz (...) S.A. w Ł. prawo użytkowania wieczystego działki nr (...) położonej w W. i prawo własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość. W § 1 aktu notarialnego znajdował się zapis w dziale I – Sp księgi wieczystej nr (...) wpisana jest służebność gruntowa przysługująca właścicielowi działki nr (...) polegająca na prawie korzystania z dróg dojazdowych znajdujących się na działce nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...).

W dniu 4 października 2012 roku (...) S.A. w Ł. sprzedał na rzecz Przedsiębiorstwa (...) z o.o w W. prawo użytkowania wieczystego działki nr (...) wraz z prawem własności budynku stanowiącego odrębną nieruchomość, objęte księgą wieczystą nr (...). W umowie tej Bankowy Fundusz Leasingowy oświadczył, iż działka nr (...) ma dostęp do drogi publicznej poprzez działkę na 36/10 objętą księgą wieczystą nr (...).

Działka nr (...) położona w W., objęta księgą wieczystą nr (...) uległa podziałowi na działki o nr (...). Następnie działka o nr (...) uległa podziałowi na działki o nr (...) o powierzchni 0,6713 ha. W 2001 roku działka nr (...) została podzielona na trzy działki o nr: (...). Podział ten został zaewidencjonowany na mapie podziałowej w Ośrodku (...) w W. w dniu 10 listopada 2001 roku za numerem (...) (...) 9. W 2002 roku działka nr (...) uległa podziałowi na działki o nr (...). Podział ten został zaewidencjonowany na mapie podziałowej w Ośrodku (...) w W.

w dniu 16 grudnia 2002 roku za numerem 245-5- (...).

Na podstawie warunkowej umowy sprzedaży z dnia 1 grudnia 2004 roku oraz umowy przeniesienia użytkownika wieczystego z dnia 21 stycznia 2005 roku zawartych Spółdzielnia Handlowo – Usługowa Hurt (...) w W. w likwidacji sprzedała z K. i A. małżonkami S. prawo użytkownika wieczystego działki oznaczonej nr (...) położonej w W. o powierzchni 0,0989 ha, objętej księgą wieczystą nr (...). W/ umowach opisane była służebność, iż każdorazowy właściciel działki nr (...) (z której powstała m.in. działka nr (...)) obciążony jest służebnością gruntową polegającą na prawie korzystania z dróg dojazdowych znajdujących się na działce nr (...) od strony ul. (...) na rzecz każdorazowego właściciela działki nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...).

W § 8 umowy z dnia 21 stycznia 2005 roku został zawarty wniosek do Sadu wieczystoksięgowego w W. o odłączenie z księgi wieczystej nr (...) działki o nr (...) i założenie dla niej nowej księgi wieczystej, wpisania w dziale II jako właściciela Gminę W. i A. i K. małżonków S. jako jej użytkowników wieczystych. Ponadto został zawarty wniosek o przepisanie służebności obciążających działkę gruntu oznaczona nr (...) według wpisów dokonanych w księdze wieczystej nr (...). Sąd Rejonowy w Wieluniu zrealizował wniosek i dla działki nr (...) założył księgę wieczystą nr (...). Sąd wieczystoksięgowy nie przepisał do nowej księgi wieczystej służebności gruntowej obciążającej działkę nr (...).

W dniu 7 marca 2005 roku aktem notarialnym nr rep. A (...) Spółdzielnia Handlowo Produkcyjna Hurt - (...) w W. w likwidacji zrzekła się prawa do użytkownika wieczystego działki nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...) o powierzchni 0,1107 ha położonej w W.. W § 6 w/w umowy zawarto wniosek o wykreślenie z księgi wieczystej nr (...) Spółdzielni jako użytkownika wieczystego nieruchomości, a także wszelkich wpisów i napisów dotyczących użytkownika wieczystego działki gruntu oraz budynków i innych urządzeń stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności oraz ustanowionych na nich obciążeń tj., służebności wpisanych w dziale III księgi wieczystej. Na tej podstawie sąd wieczystoksięgowy wykreślił z księgi wieczystej nr (...) prowadzonej dla działki nr (...) z działu I – Sp służebności gruntowe, powiadamiając o tym ówczesnego użytkownika wieczystego (...) S.A w Ł. (...) S.A w Ł. nie zaskarżył decyzji Sadu w odniesieniu do działki gruntu nr (...) powstałej z podziału działki nr (...).

Przejazd przez działkę nr (...) był wykorzystywany do 2007 - 2008 roku. Korzystały z niego samochody ciężarowe dostarczające cukier do budynków powódki, w których mieściła się winiarnia. Z przejazdu przez działkę nr (...) był wykorzystywany do przejazdu samochodu osobowych. Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów z akt sprawy, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała oraz faktów przyznanych i niezaprzeczonych przez strony. Sąd uznał za niewiarygodne zeznania świadków strony pozwanej, albowiem wskazywali, iż od wielu lat nie ma przejazdu przez działkę nr (...), a nie potrafili wskazać kto zamknął bramę na działce (...) i kiedy; pomimo że wskazywali że są wieloletnimi pracownikami pozwanych.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy, powołując się na treść art. 10 ust.

1 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r., Nr 124, poz. 1361 ze zm.) uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie, ponieważ obciążenie w dziale III księgi wieczystej nr (...) w postaci służebności gruntowej, nie zostało wpisane na skutek niezrealizowania poprawnie wniosku

o przeniesienie służebności z księgi wieczystej oznaczonej numerem (...); pomimo, iż rzeczywisty stan prawny nieruchomości wskazuje, iż jest ona obciążana ograniczonym prawem rzeczowym. Urządząc księgę wieczystą dla działki nr (...) o numerze (...) Sąd Rejonowy w Wieluniu powinien z urzędu na podstawie art. 290 k.c. ujawnić w dziale III tej księgi ograniczone prawo rzeczowe związane z inną nieruchomością o treści, iż każdy użytkownik wieczysty działki nr (...) obciążony jest służebnością gruntową przejazdu polegającą na prawie korzystania z dróg dojazdowych, znajdujących się na działce nr (...) od strony ulicy (...) na rzecz każdorazowego właściciela działki nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...).

W ocenie Sądu bez jakiegokolwiek znaczenia dla istnienia ograniczonego prawa rzeczowego na działce nr (...) należącej do pozwanych jest oświadczenie zawarte w akcie notarialnym z dnia 7 marca 2005 roku sporządzonym przed notariuszem I. K. za nr rep. A 525/2005 przez Spółdzielnię Handlowo – Produkcyjną Hurt- (...) w W.

w likwidacji, na mocy którego Spółdzielnia zrzekła się prawa do użytkownika wieczystego nieruchomości – działki nr (...) objętej księgą wieczystą nr (...) o powierzchni 0,1107 ha oraz wniosek o wykreślenie wszelkich wpisów dotyczących użytkownika wieczystego działki gruntu oraz budynków i innych urządzeń stanowiących odrębny od gruntu przedmiot

własności oraz ustanowionych na nich obciążenia w postaci służebności gruntowych. Jak wynika bowiem z analizy treści tego oświadczenia Spółdzielnia złożyła oświadczenie wyłącznie w odniesieniu do działki nr (...) i w tym też zakresie wniosła o wykreślenie ograniczonych praw rzeczowych; tylko w odniesieniu do działki nr (...).

Uwzględnieniu powództwa nie stała na przeszkodzie treść art. 293 §1 k.c. zgodnie z którym służebność gruntowa wygasa na wskutek niewykonywania jej przez lat dziesięć. Stan niewykonywania o jakim mowa w art. 293 k.c. powinien istnieć trwale, a zatem każdy akt mieszczący się w ramach realizacji uprawnień składających się na treść służebności przerywa bieg terminu. Dotyczy to wykonywania choćby jednego uprawnienia zarówno przez właściciela lub współwłaściciela nieruchomości władnącej, jak i przez osobę, na którą zostało przeniesione uprawnienie do wykonywania prawa. Nie ma przy tym znaczenia, czy w trakcie biegu terminu dojdzie do zmiany właściciela nieruchomości władnącej. W ocenie Sądu Rejonowego zarzut niewykonywania służebności był nieskuteczny, ponieważ z zeznań świadków H. B., B. G., K. A. wynika, iż przejazd przez działkę nr (...) był wykorzystywany do 2007 - 2008 roku, korzystały z niego samochody ciężarowe dostarczające cukier do budynków powódki, w których mieściła się winiarnia. Z zeznań świadka M. N. wynika, iż przejazd przez działkę nr (...) był wykorzystywany do przejazdu samochodu osobowych.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od wyroku wnieśli pozwani A. S. i K. S. (1), którzy zaskarżyli orzeczenie w całości, zarzucając mu:

1/ naruszenie prawa materialnego – art. 293 §1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, to jest uznanie, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie doszło do wygaśnięcia służebności gruntowej z powodu jej niewykonywania przez 10 lat;

2/ naruszenie przepisów prawa procesowego to jest art. 233 §1 k.p.c. zasady swobodnej oceny dowodów, poprzez:

- przyjęcie jedynie do oceny dowodów w postaci zeznań świadków strony powodowej z pominięciem dowodów z zeznań świadków strony pozwanej i dokonanie ustalenia, że powód wykorzystywał działkę (...) jeszcze w latach 2007 – 2008 jako przejazd do samochodów ciężarowych, w sytuacji kiedy zeznania spójnych i korespondujących zeznań świadków strony pozwanej wynikało, że przejazd ten był zagrodzony, a nadto nie było możliwe poruszanie się samochodów ciężarowych ze względu na usytuowanie drzew i odległości pomiędzy budynkami,

-brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez pominięcie zeznań świadków strony pozwanej i braku odniesienia się do ich zeznań uzasadniających wygaśnięcie służebności,

3/ naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie wskazanie przyczyn dla których Sąd odmówił zeznaniom świadków strony pozwanej wiarygodności i mocy dowodowej;

4/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym poprzez ustalenie, że powód wykorzystywał przejazd w okresie ostatnich 10 lat, podczas gdy z zeznań świadków pozwanej o raz usytuowania budynków wynika, że przejazd nie mógł być wykorzystywany przez powoda.

W konkluzji wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o orzeczenie o kosztach postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, chociaż jej zarzuty procesowe dotyczące naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów oraz poczynienia ustaleń sprzecznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodnym są uzasadnione w zakresie ustalenia daty od kiedy służebność przejazdu przez działkę (...) przestała być wykonywana.

Na wstępie należy stwierdzić, że Sąd pierwszej instancji, w zakresie niezaskarżonym, to jest dotyczącym treści dokumentów i czynności prawnych dotyczących nieuprawnionego wykreślenia służebności drogi koniecznej z księgi wieczystej Kw (...),

w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, a na jego podstawie poczynił adekwatne do treści materiału dowodowego ustalenia faktyczne. Ustalenia te Sąd odwoławczy przyjmuje za własne, nie znajdując potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie, na etapie postępowania apelacyjnego, jest zagadnienie, czy ustanowiona służebność drogi koniecznej wygasła na skutek jej niewykonywania przez okres 10 lat, który to zarzut podnosili apelujący.

Trafny jest zarzut skarżących, że Sąd Rejonowy czyniąc ustalenia jakoby pracownicy powoda korzystali z przejazdu przez działkę (...) jeszcze w latach 2007 – 2008 dokonał ich bez wszechstronnego rozważania materiału dowodowego zebranego w sprawie,

w szczególności bez szczegółowej oceny zeznań świadków strony pozwanej kwitując ich zeznania jednym stwierdzeniem, że są to zeznania niewiarygodne, ponieważ nie potrafili wskazać kto zamknął bramę na działce (...), pomimo iż wskazywali, że są wieloletnimi pracownikami pozwanych.

W tym miejscu należy przypomnieć, że art. 233 § 1 k.p.c. zobowiązuje sąd do oceny wiarygodności mocy dowodów według własnego przekonania, ale na podstawie wszechstronnego rozważania materiału zgromadzonego w sprawie. Z jednej strony sąd orzekający uprawniony jest do oceny tychże dowodów według własnego przekonania, ale z drugiej strony jest zobowiązany do wszechstronnego rozważania zebranego materiału. Uprawnienie sądu do oceny dowodów według własnego przekonania nie oznacza dowolności w tej ocenie, bowiem dokonując tej oceny sąd nie może ignorować zasad logiki, osiągnięć nauki, doświadczenia życiowego. Granice swobodnej oceny dowodów są wyznaczone przez takie komponenty jak: obowiązek wyprowadzania przez sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych, obowiązek poruszania się w ocenie dowodów w ramach przepisów proceduralnych wynikających z treści art. 227-234 k.p.c. oraz w końcu z poziomu świadomości prawnej sędziego i dominujących poglądów na sądowe stosowanie prawa. Z tego wynika, że swobodna ocena dowodów jest dokonywana przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych, a wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (patrz. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13 października 2015 r. III AUa 304/15 LEX nr 1932021

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy, należy w całości podzielić zarzuty skarżących dotyczących wadliwej oceny dowodów przez Sąd Rejonowy

w części dotyczącej dat wykonywania służebności gruntowej przez powoda. Nie można zgodzić się z jego poglądem, że zeznania świadków strony apelującej jak i samego pozwanego K. S. (1) są niewiarygodne z tego powodu, że nie potrafili wskazać, kto i kiedy zamknął bramę na działce (...). Z zeznań świadka M. S. k 92-93 oraz K. S. (k 131) wynika, że brama zastała wybudowana w 2004 r., po zakupie nieruchomości. Wprawdzie świadek R. S. (k 122 -123) stwierdził, że nie wie kto wybudował bramę od strony ulicy, podobnie świadkowie T. O., A. W. J. Ł. (k 91-92) to jednak wszyscy byli zgodni, że brama została wybudowana i podawali przypuszczalne daty, od czasu ich zatrudnienia, to jest od roku 2004- 2005. Z drugiej strony Sąd winien z większą ostrożnością oceniać zeznania świadków powoda, którzy wprawdzie twierdzili, że ich firma korzystała z bramy nr 2 do 2007 r., ale jest to sprzeczne z wyjaśnieniami samego powoda. Powód wysłuchiwany informacyjnie (k 65) podał, że kiedy był leasingobiorcą nieruchomości, której obecnie jest właścicielem, to nie korzystał z tej drogi, czyli w latach 2002 – 2012. Później słuchany w charakterze strony (k 131) zeznał, że przestał korzystać z tej drogi (...) lat temu, ale jego zeznania należy ocenić jako niewiarygodne w powiązaniu z jego wyjaśnieniami. Ponadto z zeznań świadków K. A. i D. M. – pracowników powoda wynika , że samochody powoda przestały jeździć, kiedy przed działką (...) kiedy została wybudowana brama. W tym kontekście nie sposób dać wiary zeznaniom świadków B. G. H. B., którzy twierdzili, że przejeżdżali do 2007 r. po działce (...) przez bramę nr 2. Nadto na

co w ogóle nie zwrócił uwagi Sąd Rejonowy, a co wynika z treści aktu notarialnego kiedy służebności były ustanawiane (umowa sprzedaży z dnia 5 listopada 1994 r. w aktach Kw (...)) oświadczenia powoda (k 65) oraz z zeznań wszystkich świadków, że droga dojazdowa na działce (...) nigdy nie była drogą wykorzystywaną stale, była to faktycznie droga przeciwpożarowa, z której korzystano okazjonalnie. Wreszcie nie bez znaczenia jest okoliczność faktycznej możliwości korzystania z drogi przez samochody dużych gabarytów tzw. TIR-y, co nie zostało wyjaśnione, chociaż wielu świadków, w tym M. N. (k 122) który w ogóle wykluczył możliwość wjazdu przez działkę (...) dużym samochodem oraz B Gonorea H. B. zeznawali, że jeździło się pierwszą bramą, a drugą tylko wyjątkowo. W tych okolicznościach dokonanie ustaleń przez Sąd Rejonowy, że droga dojazdowa na działce (...) była wykorzystywana przez powoda do 2007 czy 2008 nie znajduje uzasadnienia, ponieważ zeznania świadków w tej części nie są wiarogodne.

Nie jest natomiast skuteczny zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c. polegający na braku odniesienia się przez Sąd do zeznań strony pozwanej. Wbrew zarzutowi sąd odniósł się do tych zeznań, o czym już wspomniano wyżej. Sama natomiast wadliwa czy pobieżna ocena tych zeznań, to już zarzut dotyczący naruszenia art. 233 §1 k.p.c.

Uznanie za uzasadniony zarzut naruszenia prawa procesowego nie oznacza jednak, że doszło do naruszenia prawa materialnego art. 293 §1 k.c.

Art. 293 określa termin wygaśnięcia służebności gruntowych na 10 lat; dotyczy on zarówno służebności czynnych, jak i biernych polegających na obowiązku nieczynienia.

W pierwszym wypadku dniem terminu jest upływ dnia, który datą odpowiada dniowi, w którym uprawniony zaprzestał wykonywania służebności.

W rozpoznawanej sprawie przede wszystkim należało ustalić od kiedy służebność przestała być wykonywana. Zarówno w podniesionym przez pozwanych na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji, jak i w apelacji, nie wskazano konkretnej daty, od kiedy służebność przestała być wykonywana, podnoszono tylko, że upłynął co najmniej 10 letni termin jej niewykonywania. Mając na uwadze, że w rzeczywistości droga dojazdowa na działce (...) była niewątpliwie wykorzystywana w mniejszym stopniu i faktycznie była przede wszystkim drogą przeciwpożarową, należało ustalić od kiedy nastąpiło wyraźne zmanifestowanie przez pozwanych lub ich poprzedników prawnych „zawłaszczenie drogi”. Kierując się zeznaniami pozwanego, że wybudował bramę od strony ulicy (...) po zakupie nieruchomości w 2004 r. oraz mając na uwadze datę umowy warunkowej (1 grudnia 2004 r) należy uznać, że pozwany mógł najwcześniej wybudować bramę w dniu 1 lub 2 grudnia 2004 r. Termin 10 lat upłynąłby więc w dniu 1 lub 2 grudnia 2014.

Trzeba jednak zauważyć, że powód wystąpił z pozwem w dniu 26 listopada 2014 r. przez co przerwał bieg 10 lat niewykonywania służebności, ponieważ wszczął postępowanie mające na celu dochodzenie swoich praw na drodze postępowania sądowego (art. 123 §1 pkt 1 k.c.). Wprawdzie przywołany przepis dotyczy przerwania biegu przedawnienia, ale stosuje się go w drodze analogii do ochrony służebności na podstawie art. 251 k.c. w zw. z art. 176 k.c. i art. 292 k.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, mimo częściowo błędnych ustaleń Sądu Rejonowego.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 §1 k.p.c. zasądając na rzecz powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego stosownie do treści §5 pkt 8 w zw. z § 10 Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 oraz z 2015 r. poz. 616 i 1079).